

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 17.03.2005
COM(2005)91 galīgā redakcija

2005/0018(CNS)

Priekšlikums

PADOMES PAMATLĒMUMS

**par spriedumu ievērošanu Eiropas Savienības dalībvalstu starpā jauna kriminālprocesa
gadījumā**

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Ievads

Šis priekšlikums seko Baltajai grāmatai par informācijas apmaiņu, pieņemot spriedumus krimināllietās un to spēku Eiropas Savienībā. Šajā Baltajā grāmatā ir novērtēti uz Eiropas teritoriju attiecināmo spriedumu aprites un izmantošanas nosacījumi un definēti Eiropas savienības turpmākās rīcības divi virzieni: uzlabot informācijas apriti un pārliecināties, ka tā ir spēkā arī ārpus dalībvalsts, kurā pasludināts spriedums, galvenokārt, lai novērstu jaunus likumpārkāpumus, kā arī iespējamu jaunu spriedumu pasludināšanas brīdī.

Uz pirmo aspektu attieksies lēmuma priekšlikums par informācijas apmaiņas sistēmas izveidi par spriedumiem krimināllietās, šo priekšlikumu Komisija plāno iesniegt 2005. gada pirmajā semestrī. Šis priekšlikums attiecas uz otro aspektu. Informācijas sniegšanas uzlabošanai būs maza nozīme, ja dalībvalstis nespēs ņemt vērā sniegto informāciju. Turpretim iespējai izmantot sniegto informāciju vajadzētu ievērojami uzlabot informācijas apmaiņu.

Savstarpējas atzīšanas princips, kas Tamperes Eiropadomes secinājumos tika raksturots kā tiesu sadarbības «stūrakmens» gan civillietās gan krimināllietās, tika iekļauts pasākumu programmā, ko Padome pieņēma 2000. gada decembrī¹.

Šīs programmas otrais pasākums paredz «pieņemt vienu vai vairākus dokumentus, kuros noteikts, ka dalībvalsts tiesnesim jāņem vērā tie galīgie spriedumi krimināllietās, kas pieņemti citās dalībvalstīs, lai novērtētu likumpārkāpēja iepriekšējo sodāmību, atzītu recidīvu un noteiktu īstenojamo soda veidu un tā izpildes nosacījumus».

Šis pamatlēmuma priekšlikums paredz sasniegt programmas otrā pasākuma mērķus, nosakot apstākļus, kādos spriedumu, kas pasludināts citā dalībvalstī, jāspēj ievērot jaunā kriminālprocesā, kas attiecas uz citiem nodarījumiem. Tajā iekļauta arī virkne noteikumu, kas attiecas uz citā dalībvalstī pasludināto spriedumu iespējamo ierakstīšanu nacionālajā sodāmības reģistrā.

a) Citu spriedumu ievērošana kriminālprocesā

Baltās grāmatas pielikuma piektajā tabulā par informācijas apmaiņu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās un šo spriedumu spēku Eiropas Savienībā, atklāti apstākļi, kādos dalībvalstis ievēro citās dalībvalstīs pasludinātos spriedumus, un atklājas, ka tie bieži vai nu netiek ņemti vērā, vai arī tiek ievēroti ļoti ierobežotā veidā. Saskaņā ar pirmā un otrā kriminālprocesa attiecīgajiem punktiem nespēja piesaistīt citā dalībvalstī pieņemtam lēmumam līdzvērtīgu spēku ir pretrunā ar savstarpējas atzīšanas principu, un Eiropas pilsoņiem ir nevienlīdzīgas tiesības jaunu iespējamu tiesas prāvu ierosināšanas gadījumā. Tādēļ šajā lietā ir vajadzīga Eiropas Savienības tiesību aktu pieņemšana.

Tomēr šis lēmums paredz vienīgi ņemt vērā iepriekšējo sodāmību kriminālprocesā, kas attiecas uz citiem nodarījumiem. Tātad tas neskar «non bis in idem» problēmu, kas būs atsevišķu tekstu objekts.

Šis jautājums atšķiras arī no sprieduma izpildes vispārējām problēmām citā dalībvalstī, nevis tajā, kas pasludinājusi spriedumu. Dalībvalstij nav jāizpilda citā dalībvalstī pasludinātais spriedums, bet vienīgi jāņem vērā tā esamība jauna procesa gadījumā. Runa nav arī par iepriekšējām sodāmībām piešķirtā spēka saskaņošanu katrā dalībvalstī, kurā valda attiecīgās valsts likumi. Savstarpējās atzīšanas principa izmantošana drīzāk liek atzīt citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam tādu pašu nozīmi un piešķirt tādu pašu spēku kā iepriekš noteiktam

¹ OV C 12, 15.1.2001., 10. lpp.

nacionālam spriedumam. Citiem vārdiem sakot, noteikt citas dalībvalsts lēmuma «piemērošanas principu» nacionālajam spriedumam, ļaujot nacionālajiem likumdevējiem ņemt vērā šo principu.

Nacionālā līmenī iepriekšēju kriminālsodāmību esamība var būt spēkā jauna kriminālprocesa gadījumā tajā posmā, kas ir pirms kriminālprocesa, procesa laikā un pēc tā, jo īpaši izpildes brīdī. Šis priekšlikums attiecas uz šiem procesa dažādajiem posmiem.

Iespaidis atkarībā no attiecīgās valsts tiesību aktiem var būt faktiski (šajā gadījumā atbildīgajām iestādēm un jo īpaši tiesu iestādēm ar savām pilnvarām jāņem vērā iepriekšējo sodāmību esamība), vai to var pārraudzīt ar tiesību aktiem (kas, piemēram, var paredzēt soda palielināšanu vai procesuālās kārtības, kam ir pakļauti recidīvistu, pastiprināšanu). Dalībvalstīm būs jāpieņem attiecīgās valsts tiesību akti, kas ļautu piesaistīt citu dalībvalstu spriedumus nacionālajiem spriedumiem, un jāpiešķir tiem tādu pašu spēku, lai kādi tie arī būtu.

Turklāt pamatlēmuma projekts paredz obligātus vai fakultatīvus iemeslus, kas ļauj nepieņemt citā dalībvalstī pieņemtu spriedumu.

b) Citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ierakstīšana sodāmības reģistrā

Dažas dalībvalstis ieraksta savā sodāmības reģistrā citās dalībvalstīs pasludinātos spriedumus attiecībā uz to pilsoņiem un, iespējams, iedzīvotājiem, un vēlas saglabāt šādu praksi. Pamatlēmuma priekšlikumā ir iekļauts zināms skaits nosacījumu, kuru mērķis ir ierakstīt dažus kopīgus noteikumus attiecībā uz ierakstu sodāmības reģistrā, lai izvairītos no pārāk lielām prakses atšķirībām šajā jautājumā, kas attiecīgā gadījumā varētu kaitēt sodītajām personām. Tomēr tas neuzliek par pienākumu tām dalībvalstīm, kuras neveic nekādus ierakstus, grozīt to tiesību aktus.

2. Juridiskais pamats

Šī priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienību 31. pants, kurā grozījumi izdarīti ar Nicas Līgumu, kurā tiek paredzēta kopīga rīcība tiesu sadarbībā krimināllietās, kā arī 34. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

3. Finanšu apraksts

Pamatlēmuma priekšlikuma īstenošana neradīs nekādas papildu darbības izmaksas dalībvalstu budžetā vai Eiropas Savienības kopējā budžetā.

4. Pantu komentāri

1. pants – Pamatlēmuma priekšmets

Šis pants precizē pamatlēmuma priekšmetu, proti, definē apstākļus, kādos citā dalībvalstī pasludināts spriedums jāspēj ņemt vērā kriminālprocesā pret to pašu personu par citiem nodarījumiem.

2. punktā noteikts, ka šī vērā ņemšana nedrīkst iespaidot pienākumu ievērot pamattiesības un juridiskos pamatprincipus, kas minēti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā. Šī punkta redakcija ir pārņemta no pamatlēmuma par Eiropas aresta orderi un nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm.

2. pants – Definīcijas

Šajā pantā iekļautas divas definīcijas.

Terminu «sodāmības reģistrs» un «spriedums» definīcijas ir identiskas tām, kas minētas Komisijas lēmuma priekšlikumā par no sodāmības reģistra iegūtās informācijas apmaiņu, kuru Komisija pieņēma 2004. gada 13. oktobrī². Tomēr šīs definīcijas pazuda teksta versijā, kurai vispirms pievērsās Padome 2004. gada decembrī. «Spriedumu» definīcijā ņemts vērā likumpārkāpuma jēdziens, piemērojot 1990. gada Šengenas Līguma ieviešanas konvencijas 51. un 52. pantu un piemērojot 2000. gada 29. maija Konvenciju par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību³. Tā atbilst tiesu sadarbības parastajai piemērošanas jomai un ļauj iekļaut šī pamatlēmuma piemērošanas jomā jaukta veida lēmumus dažu valstu administratīvajās un krimināllietās. Šis iekļāvums galvenokārt paredz iekļaut šī pamatlēmuma piemērošanas jomā satiksmes noteikumu pārkāpumus (ja tiem ir «administratīvs/ krimināls» raksturs), jo šādos gadījumos ir īpaši lietderīgi zināt par iepriekšējiem pārkāpumiem. Minētā definīcija ir apzināti ierobežojoša, lai attiektos vienīgi uz spriedumiem šaurā nozīmē, tas ir, uz krimināltiesu galīgiem lēmumiem (vai kas varētu būt tiesu lēmumi attiecībā uz «administratīviem/ krimināliem» pārkāpumiem), kurus par spriedumiem var uzskatīt visās dalībvalstīs. Protams, iespējams, ka attiecīgās valsts tiesību akti piešķir spēku cita veida lēmumiem (piemēram, prokuroru vienošanās lēmumiem). Nekas nekavē tās dalībvalstis, kas to vēlas, piešķirt tādu pašu spēku šādiem lēmumiem, ja tie tikuši pieņemti citā dalībvalstī un ja tās par tiem zina. Tomēr pamatlēmums uz šo aspektu neattiecas.

«Sodāmības reģistrs» ir nacionālais reģistrs, kurā iekļauti šie spriedumi. Dažās dalībvalstīs var būt vairāki reģistri.

3. pants – Citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ņemšana vērā jauna kriminālprocesa gadījumā

Šajā pantā iekļauts galvenais pamatlēmuma princips. Saskaņā ar šo principu citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam jābūt nacionālam spriedumam līdzvērtīgam spēkam. Kā jau iepriekš minēts, tas nekādā veidā neparedz saskaņot katrā dalībvalstī iepriekšējiem spriedumiem piesaistītās sekas, ko joprojām regulē vienīgi nacionālie tiesību akti.

Lai izslēgtu «non bis in idem» gadījumus, kas būs atsevišķu Komisijas priekšlikumu objekts, tekstā precizēts, ka tas regulē iepriekšējo spriedumu ietekmi kriminālprocesa gadījumā *par citiem nodarījumiem*.

Iepriekšējie spriedumi krimināllietās var ietekmēt dažādus jaunā kriminālprocesa posmus:

² KOM (2004.) 664.

³ OV C 197, 12.7.2000., 1. lpp.

- posmā pirms kriminālprocesa iepriekšēju sodāmību eksistence var, piemēram, ietekmēt piemērojamos procedūras noteikumus, kriminālpārkāpuma kvalifikāciju attiecībā uz nodarījumiem vai lēmumus par pagaidu aizturēšanu;
- paša procesa laikā iepriekšējā sodāmība var ietekmēt, piemēram, kompetentās tiesas veidu un, visbiežāk, soda veidu un apmēru (piemēram, nosacītu sodu izslēgšana vai ierobežota to izmantošana, pieprasītā soda apmēru palielināšana, kumulācija vai aizstāšana ar iepriekšējo sodu);
- ja tiek pasludināts jauns spriedums, iepriekšējā sodāmība var ietekmēt noteikumus, kas regulēs izpildes nosacījumus (piemēram, kumulācija vai aizstāšana ar iepriekšējo sodu, iespēja saņemt sodu atvieglojumus vai pirmstermiņa atbrīvošanu).

Pamatlēmums paredz ņemt vērā iepriekšējos spriedumus katrā no kriminālprocesa posmiem un saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem.

Praksē Komisijas veiktie pētījumi (sk. Baltās grāmatas pielikumu par informācijas apmaiņu par spriedumiem un tiesību zaudēšanu un to savstarpēju atzīšanu Eiropas Savienībā) rāda, ka atkarībā no nacionālām sistēmām iepriekšējo spriedumu spēks ir ļoti atšķirīgs. Dažās dalībvalstīs iepriekšējs spriedums ir tikai faktiskais elements, kas jāizvērtē kompetentām iestādēm, pieņemot lēmumu. Citās dalībvalstīs pastāv legālā recidīva sistēma plašā nozīmē, kas iepriekšējai sodāmībai piesaista zināmas juridiskas sekas, tādējādi šīs sekas nepakļaujas kompetento iestāžu vērtēšanas tiesībām.

Pirmajā gadījumā citas dalībvalsts sprieduma ņemšanai vērā nevajadzētu radīt īpašas grūtības, jo runa būtu par vienkāršu faktisku elementu. No Baltās grāmatas pielikuma piektās tabulas izriet, ka dalībvalstis, kurās nav legālas recidīva kontroles, jau tagad visbiežāk piešķir spēku citu dalībvalstu spriedumiem, kurus tās uzskata par faktiskiem elementiem.

Otrajā gadījumā dalībvalstīm jāprecizē apstākļi, kādos līdzvērtīgs spēks tiks piešķirts citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam. Patiesībā nacionālās likumīgās iepriekšējo sodāmību sistēmas bieži ir pārāk tieši saistītas ar pārkāpumu un sodu sistēmu, kas pastāv nacionālā līmenī, piemēram, visos gadījumos, kad pastāv īpašas iepriekšējās sodāmības sistēmas (īpaša veida pārkāpumu atkārtošana, piemēram, narkotiku tirdzniecības vai zādzības recidīvs). Šādos gadījumos dalībvalstīm jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai garantētu, ka citu dalībvalstu spriedumi tiek ņemti vērā.

4. pants – Citas dalībvalsts sprieduma neievērošanas obligātie iemesli

Šajā pantā minēti četri gadījumi, kuros citā dalībvalstī pasludinātu spriedums nevarēs tikt ņemts vērā. Trīs pirmie gadījumi, kas minēti arī citos Eiropas Savienības dokumentos, attiecas uz «non bis in idem», kriminālpārkāpuma vai pasludinātā soda noilguma gadījumiem, kā arī amnestijas gadījumiem, ja fakti varētu būt attiecīgās dalībvalsts kompetencē un saskaņā ar tās krimināllikumu. Ceturtais gadījums attiecas uz situācijām, kurās nacionālo likumu, kas regulē ierakstus nacionālajā sodāmības reģistrā, piemērošana izraisītu sprieduma ieraksta atcelšanu.

5. pants – Citas dalībvalsts sprieduma neievērošanas fakultatīvie iemesli

Papildu gadījumiem, kas uzskaitīti 4. pantā un kas ir obligāti, dalībvalstis var arī izlemt neņemt vērā citas dalībvalsts spriedumu divos gadījumos:

Pirmais parasti attiecas uz savstarpējas atzīšanas dokumentiem un uz dubultapsūdzību. Dalībvalsts varēs neņemt vērā citas dalībvalsts spriedumu, ja tas ticis pasludināts par pārkāpumu, kas neeksistē tās tiesību aktos. Tomēr šī iespēja ir ierobežota, ja pirmais spriedums ticis pasludināts par pārkāpumu kategoriju, kas ir uzskaitīta pamatlēmuma par naudas sodu savstarpēju atzīšanu sarakstā. Ja pirmais spriedums ticis pieņemts par

pārkāpumu, kas iekļauts kādā no šī saraksta kategorijām, to nevar izslēgt otrajā lietā, pamatojoties uz to, ka tiek piemērots dubultapsūdzības princips. Turklāt, Komisija ir izvēlējusies atsaukties uz plašu pārkāpumu sarakstu, kurš ir atbilstīgāks nekā pamatlēmuma par Eiropas aresta orderi un nodošanas procedūrām ierobežotais saraksts, jo tajā ietilpst galvenokārt satiksmes noteikumu pārkāpumi, pārkāpumu kategorija, kurā īpaši lietderīgi ir zināt par iepriekšējiem pārkāpumiem.

Tāpat ir iespējams neņemt vērā citas dalībvalsts sodu krimināllietā gadījumā, ja fakts, ka šis spriedums ticis izstrādāts atšķirīgā tiesu sistēmā, otrajā procesā liek izturēties pret personu stingrāk nekā tad, ja šis spriedums būtu pieņemts nacionālajā tiesu sistēmā. Šis nosacījums ir drošības līdzeklis, kas neļauj izturēties pret personu, kas tikusi sodīta citā dalībvalstī, sliktāk nekā pret personu, kas tikusi sodīta nacionālā līmenī par identiskiem nodarījumiem. Ja soda apjoms otrajā dalībvalstī personai izraisa negatīvas tiesiskas sekas (piemēram, stingrākas procesuālās kārtības piemērošana), kas šajā valstī nevarētu tikt izmantotas, ja tiktu piemērota tās vietējā juridiskā kārtība (un tātad lielākais iespējamais sods), pirmo lēmumu var neievērot, jo fakts, ka tas ticis pieņemts atšķirīgā tiesu sistēmā un paredz augstāku lielāko sodu, radītu personai neizdevīgāku situāciju.

6. pants – Citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ierakstīšana sodāmības reģistrā un citā dalībvalstī pasludināta sprieduma nodošana pārvērtēšanai nacionālā līmenī

Šis pants attiecas vienīgi uz īpašu situāciju tajās dalībvalstīs, kas ieraksta savā sodāmības reģistrā citās dalībvalstīs pasludinātus spriedumus attiecībā uz to iedzīvotājiem vai pilsoņiem. Tas neuzliek nekādus pienākumus tām dalībvalstīm, kas, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, neregistrē citās valstīs pasludinātos spriedumus.

Saskaņā ar 1. punkta principu ierakstītajam sodam jāatbilst tam sodam, kurš ticis pasludināts valstī, kurā pieņemts spriedums, arī tad, ja tas ir lielāks par lielāko iespējamo sodu par identiskiem nodarījumiem tajā dalībvalstī, kurā tiek veikts ieraksts. Patiesībā Komisija uzskata, ka šajā gadījumā, izdarot ierakstu, jāievēro dalībvalsts, kurā pasludināts spriedums, reālais sods, pat ja tā apjoms neatbilst tās valsts, kurā tiek veikts ieraksts, tiesību aktiem. Būtībā runa ir par reālo pasludināto sodu pārrēķināšanu nodrošināšanu, kas varētu labvēlīgi ietekmēt personas intereses, jo īpaši gadījumos, kad tā varētu gūt labumu no sodu aizstāšanas mehānisma. Turpretī, situācija būtu atšķirīga, ja sods tiktu pārvērstas lielāka apmēra sodā, kas varētu notikt gadījumā, ja tas tiek izpildīts dalībvalstī, kurā izdara ierakstu. Tomēr šī pamatlēmuma mērķis nav izteikties par apstākļiem, kādos attiecīgā gadījumā var notikt soda aizstāšana.

Saskaņā ar 2. punkta principu citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ierakstīšana nacionālajā sodāmības reģistrā nedrīkst izraisīt nelabvēlīgāku attieksmi pret personu nekā tad, ja šis spriedums tiktu pasludināts nacionālā līmenī.

3. punktā precizēts, ka dalībvalstij, kuras pilsonis vai iedzīvotājs ir attiecīgā persona un kurā ieraksta citā dalībvalstī pasludinātu spriedumu, jāatspoguļo savā sodāmības reģistrā vēlākos notikumus, kas iespaido spriedumu tajā dalībvalstī, kas to pasludinājusi un kas tai tikuši darīti zināmi, ja vien valsts tiesību akti nav labvēlīgāki notiesātajai personai. Viena sprieduma ierakstīšana vairākos nacionālos sodāmības reģistros būtībā bieži izraisa to, ka tiek piemērota dažāda juridiskā kārtība. Šī panta mērķis ir iespēju robežās apvienot spriedumam piemērojamo juridisko kārtību, pēc iespējas saglabājot personas tiesības, ievērojot tās valsts likumu, kurš ir labvēlīgāks.

7. pants – Saistība ar citiem juridiskiem dokumentiem

Šis pants nosaka, ka attiecībās starp dalībvalstīm šis pamatlēmums aizstāj 1970. gada 28. maija Konvencijas par notiesājošo spriedumu starptautisku spēku 56. panta nosacījumus. Šis noteikums būtībā paredz citā valstī pasludināta iepriekšēja sprieduma ievērošanu.

8. pants – Īstenošana

Šis pants uzliek dalībvalstīm saistības veikt pasākumus, lai atbilstu šim pamatlēmumam no šī brīža līdz 2006. gada 31. decembrim, un iesniegt Komisijai un Padomes ģenerālsekretariātam noteikumu tekstus, kas transponē to nacionālajos likumos no pamatlēmuma izrietošos pienākumus. Šajā nolūkā īpaša vērība jāpievērš 3. panta nosacījumiem, kas atbilstoši dalībvalstu iekšējai likumdošanai iepriekšējo spriedumu ievērošanas jomā var prasīt ļoti atšķirīga iespaيدا transpozīcijas pasākumus.

Tas paredz, ka vēlākais 2007. gada 31. decembrī Komisijai jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par pamatlēmuma piemērošanu.

9. pants – Stāšanās spēkā

Šajā pantā precizēts, ka lēmums stājas spēkā tā publicēšanas dienā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES PAMATLĒMUMS

par spriedumu ievērošanu Eiropas Savienības dalībvalstu starpā jauna kriminālprocesa gadījumā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Savienības dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 31. pantu un 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu⁴,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁵,

tā kā

- (1) Eiropas Savienības mērķis ir saglabāt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Informācija par dalībvalstīs pasludinātiem spriedumiem jāspēj ņemt vērā lai novērstu jaunus pārkāpumus ārpus tās dalībvalsts, kurā spriedums pasludināts, un iespējamu jaunu spriedumu pasludināšanas brīdī.
- (2) Saskaņā ar 2000. gada 29. novembra Tamperes Eiropadomes secinājumiem, Padome pieņēma pasākumu programmu, kuras nolūks ir īstenot savstarpējas atzīšanas principu, pieņemot lēmumus krimināllietās.⁶ Programmas otrais pasākums paredz «viena vai vairāku dokumentu izveidošanu, kuros noteikts princips, ka dalībvalsts tiesnesim jāspēj ņemt vērā galīgie spriedumi krimināllietās, kas pieņemti citās dalībvalstīs, lai novērtētu likumpārkāpēja iepriekšējo sodāmību, atzītu iepriekšējo sodāmību un noteiktu īstenojamo soda veidu un izpildes nosacījumus». Šī pamatlēmuma mērķis ir noteikt apstākļus, kādos citā dalībvalstī pasludināts spriedums jāspēj ņemt vērā citas dalībvalsts kriminālprocesā pret to pašu personu par citiem nodarījumiem.
- (3) Dažas dalībvalstis piešķir spēku citu dalībvalstu spriedumiem krimināllietās, bet citas ņem vērā vienīgi nacionālos spriedumus. Lai novērstu šo situāciju, ir īstais brīdis pret Eiropas pilsoņiem nodrošināt attieksmes vienlīdzību.
- (4) Ir īstais brīdis izvirzīt principu, ka kādā dalībvalstī pasludinātam spriedumam citās dalībvalstīs ir nacionālajiem spriedumiem līdzvērtīgs spēks, vienalga, vai runa ir par faktisko vai juridisko spēku, kas pastāv valsts tiesību aktos. Taču šis pamatlēmums neparedz saskaņot dažādu valstu tiesību aktu piešķirtās sekas iepriekšējo spriedumu esamībai.
- (5) Citu dalībvalstu spriedumu spēkam jābūt tādām pašām kā nacionālo lēmumu spēkam, vienalga, vai runa ir par posmu pirms kriminālprocesa, pašu kriminālprocesa vai sprieduma izpildes posmu. Ja valsts tiesību akti piešķir juridisku spēku iepriekšējā

⁴ OV C, [...], . lpp.

⁵ OV C, [...], . lpp.

⁶ OV C 12, 15.1.2001., 10. lpp.

sprieduma esamībai, attiecīgās valsts transponēšanas tiesību aktiem jānosaka, kādā mērā citas dalībvalsts lēmumam ir piešķirts līdzvērtīgs spēks.

- (6) Iespējamam ierakstam kādas dalībvalsts sodāmības reģistrā par citā valstī pasludinātu spriedumu pret tās pilsoņiem vai iedzīvotājiem jāpakļaujas tiem pašiem likumiem, kuriem tas pakļaujas nacionālā sprieduma gadījumā, un tas izraisīt nelabvēlīgāku attieksmi pret tām personām, kurām pasludināts spriedums citās dalībvalstīs, salīdzinot ar tām, kuras sodījusi nacionālā tiesa.
- (7) Šim lēmumam jāaiizvieto nosacījumi par to spriedumu ievērošanu krimināllietās, kas iekļauti 1970. gada 28. maija Eiropas konvencijā par kriminālspriedumu starptautisko spēkā esamību.
- (8) Šajā pamatlēmumā ievērots subsidiaritātes princips, kas minēts Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 5. pantā, ciktāl tā mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus vai reglamentējošos noteikumus, ko pietiekamā mērā nevar paveikt, ja dalībvalstis darbojas vienpusēji, un kas prasa kopīgu rīcību Eiropas Savienības līmenī. Atbilstoši proporcionalitātes principam, kas paredzēts pēdējā pantā, šis pamatlēmums nepārsniedz to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai.
- (9) Šajā lēmumā ievērotas pamattiesības un principi, kas minēti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā un kurus atkārtoti apstiprinājusi Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

IR PIENĒMUSI ŠO PAMATLĒMUMU:

1. pants

Pamatlēmuma priekšmets

1. Šī pamatlēmuma mērķis ir noteikt apstākļus, kādos dalībvalsts jauna kriminālprocesa gadījumā pret to pašu personu ievēro citā dalībvalstī tai pasludinātos spriedumus par citiem nodarījumiem vai veic to ierakstu savā sodāmības reģistrā.
2. Šī pamatlēmums negroza pienākumu ievērot pamattiesības un juridiskos pamatprincipus, kas minēti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā.

2. pants

Definīcijas

Šajā pamatlēmumā

- a) «spriedums» ir :jebkurš galīgs krimināltiesas vai administratīvas iestādes, kuras lēmums var izraisīt vēršanos kompetentā tiesā, lēmums, galvenokārt krimināllietā, kas nosaka personas vainu kriminālpārkāpumā vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem sodāmā aktā, kā šo tiesību aktu noteikumu pārkāpumā;
- b) «sodāmības reģistrs» ir: nacionālais reģistrs vai nacionālie reģistri, kuros saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir apkopotu spriedumi;

3. pants

Citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ņemšana vērā jauna kriminālprocesa gadījumā

1. Visas dalībvalstis jauna kriminālprocesa gadījumā par citiem nodarījumiem saskaņā ar noteikumiem, kas tos nosaka, piešķir citās dalībvalstīs pasludinātiem spriedumiem tādu pašu juridisku spēku kā nacionālajiem spriedumiem.

2. Šī panta 1. punkts tiek piemērots posmā pirms kriminālprocesa, paša kriminālprocesa laikā un sprieduma izpildes laikā, jo īpaši attiecībā uz piemērojamiem procedūras noteikumiem, tai skaitā to, kas attiecas uz iepriekšēju ieslodzījumu, pārkāpuma kvalifikāciju, piespriešā soda veidu un līmeni, vai arī noteikumiem, kas regulē lēmuma izpildi.

4. pants

Citas dalībvalsts sprieduma neievērošanas obligātie iemesli

Citas dalībvalsts pasludinātie spriedumi netiek ņemti vērā šādos gadījumos:

- a) ja spriedums ir pretrunā ar «non bis in idem» principu;
- b) ja saskaņā ar valsts tiesību aktiem sprieduma brīdī pastāvētu kriminālpārkāpuma noilgums un ja fakti saskaņā ar dalībvalsts krimināllikumu būtu pakļauti tās kompetencei;
- c) ja uz pārkāpumu, par ko pasludināts spriedums, attiecas amnestija un dalībvalsts bija kompetenta ierosināt lietu par šo pārkāpumu pēc pašas krimināllikuma;
- d) ja valsts tiesību akti, kas regulē ierakstus nacionālajā sodāmības reģistrā, paredzētu sprieduma jēdziena atcelšanu.

5. pants

Citas dalībvalsts sprieduma neievērošanas fakultatīvie iemesli

1. Citas dalībvalsts pasludinātos spriedumus var neņemt vērā, ja nodarījumi, kas kalpojuši par sprieduma pamatu, dalībvalsts likumos netiek uzskatīti par krimināliem pārkāpumiem.

Pirmā rindkopa neattiecas uz šādām pārkāpumu kategorijām:

- dalība kriminālā organizācijā,
- terorisms,
- cilvēku tirdzniecība,
- bērnu seksuāla izmantošana un bērnu pornogrāfija,
- narkotisko un psihotropo vielu tirdzniecība,
- ieroču, munīcijas un sprāgstvielu tirdzniecība,
- korupcija,
- krāpšana, tai skaitā krāpšana, kas ietekmē Eiropas Kopienu finanšu intereses 1995. gada 26. jūlija Konvencijas par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību nozīmē,
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu atmazgāšana,
- naudas, tai skaitā euro, viltošana,
- datornoziedzumi,
- noziedzumi pret vidi, tai skaitā apdraudētu dzīvnieku sugu tirdzniecība un apdraudētu augu sugu tirdzniecība,
- nelikumīgas ieceļošanas un uzturēšanās atbalsts,

- slepkavība ar nodomu, smagi miesas bojājumi
- cilvēka orgānu un šūnu tirdzniecība,
- nolaupīšana, ieslodzījums un ķīlnieku saņemšana,
- rasisms un ksenofobija,
- organizēta vai bruņota laupīšana,
- kultūras vērtību, tai skaitā antikvāru priekšmetu un mākslas darbu, tirdzniecība,
- krāpšana,
- rekets un līdzekļu izspiešana,
- ražojumu viltošana un pirātisms,
- administratīvu dokumentu viltošana un viltojumu tirdzniecība,
- maksāšanas līdzekļu viltošana,
- hormonpreparātu un citu augšanu veicinošu vielu tirdzniecība,
- kodolvielu un radioaktīvu vielu tirdzniecība,
- zagtu transportlīdzekļu tirdzniecība,
- izvarošana,
- ļaunprātīga dedzināšana,
- noziegumi, kas pakļauti Starptautiskajai krimināltiesai,
- lidmašīnas vai kuģa nolaupīšana,
- sabotāža,
- transporta vadīšana neatbilstoši normām, kas regulē ceļu satiksmi, tai skaitā transporta vadīšanas un atpūtas laika noteikumu un bīstamu kravu pārvadāšanas noteikumu pārkāpumi,
- preču kontrabanda,
- intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpšana,
- draudi un vardarbība pret personām, tai skaitā sporta pasākumu laikā,
- krimināls vandālisms,
- zādzība,
- pārkāpumi, ko noteikusi izdevējvalsts un uz kuriem attiecas izpildes pienākumi, kas izriet no dokumentiem, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu vai Līguma par Eiropas Savienību VI daļu.

2. Nepārkāpjot 1. punkta nosacījumus, citas dalībvalsts pasludinātos spriedumus var neņemt vērā arī tad, ja nodarījums, kas bijis sprieduma objekts citā dalībvalstī, jauna kriminālprocesa gadījumā par citiem nodarījumiem rada nelabvēlīgāku attieksmi pret personu nekā tad, ja spriedumu būtu pasludinājusi nacionālā tiesa.

6. pants

Citā dalībvalstī pasludināta sprieduma ierakstīšana nacionālajā sodāmības reģistrā

1. Ja dalībvalsts citā dalībvalstī pasludinātu spriedumu ieraksta savā sodāmības reģistrā, ierakstītajam sodam jāatbilst reāli pasludinātajam sodam, izņemot gadījumu, ja sods tiešām ticis pārskatīts, gadījumā, ja tas tiek izpildīts dalībvalstī, kurā veic ierakstu.
2. Ja saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem citās dalībvalstīs pasludinātie spriedumi pret pilsoņiem vai iedzīvotājiem tiek ierakstīti nacionālajā sodāmības reģistrā, noteikumu, kas regulē ierakstus, iespējamie grozījumi vai ierakstu svītrosana nekādā gadījumā nedrīkst izraisīt nelabvēlīgāku attieksmi pret personu nekā tad, ja šo spriedumu būtu pasludinājusi nacionāla tiesa.
3. Ja dalībvalstī, kas pasludinājusi spriedumu, grozīts vai svītrots jebkurš ieraksts, tas jāgroza vai jāizsvītros arī tajā dalībvalstī, kuras pilsonis vai iedzīvotājs ir persona, ja šajā valstī ir izdarīts ieraksts un tā bijusi informēta par ieraksta grozījumu vai svītrosanu, izņemot gadījumu, ja šis valsts tiesību akti paredz notiesātajai personai labvēlīgākus nosacījumus.

7. pants

Pamatlēmuma saistība ar citiem juridiskiem dokumentiem

1. Šis pamatlēmums dalībvalstu starpā aizstāj 1970. gada 28. maija Hāgas Konvencijas par kriminālspriedumu starptautisko spēkā esamību 56. panta nosacījumus, nepārkāpjot to piemērošanu attiecībās starp dalībvalstīm un trešām valstīm.

8. pants

Pamatlēmuma īstenošana

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai panāktu atbilstību šim pamatlēmumam, vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim.
2. Dalībvalstis paziņo Padomes ģenerālsekretariātam un Komisijai to noteikumu tekstu, ar kuriem transponē valsts tiesību aktos pienākumus, kas izriet no šī pamatlēmuma.
3. Balstoties uz Padomes ģenerālsekretariāta sniegto informāciju, Komisija, vēlākais 2007. gada 31. decembrī, iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā pamatlēmuma piemērošanu, kam vajadzības gadījumā tiek pievienoti tiesību aktu priekšlikumi.

9. pants

Pamatlēmuma stāšanās spēkā

Šis pamatlēmums stājas spēkā tā publicēšanas dienā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
Briselē,

*Padomes vārdā -
priekšsēdētājs*